

VERZOEK OM INPUT VOOR EEN EFFECTBEOORDELING

BENAMING VAN HET INITIATIEF	Een kader voor hernieuwbare energie voor het komende decennium
LEIDEND (VERANTWOORDELIJKE EENHEID)	DG Directoraat-generaal Energie, PLAN/2025/1953 Eenheid C1: Beleid inzake hernieuwbare energiebronnen en energiesysteemintegratie Eenheid C2: Decarbonisatie en duurzaamheid van energiebronnen
VERWACHT SOORT INITIATIEF	Wetgevingsmaatregel
INDICATIEVE PLANNING	Q4-2026
AANVULLENDE INFORMATIE	https://energy.ec.europa.eu/topics/renewable-energy_en
<i>Dit document dient slechts ter informatie. Het loopt niet vooruit op de eindbeslissing van de Commissie over de vraag of dit initiatief zal worden voortgezet en welke invulling dat uiteindelijk zal krijgen. Alle elementen van het beschreven initiatief, waaronder de planning, kunnen veranderen.</i>	

A. Politieke context, probleemomschrijving en subsidiariteitscontrole

Politieke context

In [haar werkprogramma voor 2026](#) heeft de Commissie aangekondigd ervoor te zorgen dat de EU op koers blijft om haar klimaatdoelen te verwezenlijken. Ook kondigde zij hierin aan te komen met een voorstel voor een faciliterend kader om het concurrentievermogen van en duurzaamheid in de EU voor de komende tien jaar veilig te stellen. Door meer gebruik te maken van hernieuwbare energiebronnen kunnen de continuïteit en onafhankelijkheid van de energievoorziening, de betaalbaarheid van energie, het concurrentievermogen en de vermindering van broeikasgasemissies worden gewaarborgd. Om te zorgen voor 90 % minder uitstoot van broeikasgassen in de EU in 2040 zoals in de door de medewetgevers voorlopig overeengekomen wijziging van de EU-klimaatwet is vastgesteld, is een aanzienlijke toename van hernieuwbare energiebronnen nodig. Ook zullen een doeltreffende integratie van duurzame energiebronnen in de elektriciteitssector en een verbeterde kosteneffectieve elektrificatie van eindtoepassingen in alle vraagsectoren nodig zijn opdat burgers, de industrie en het bedrijfsleven, waaronder ook het mkb, ervan kunnen profiteren. Met dit initiatief wordt voortgebouwd op het [kompas voor concurrentievermogen](#) en de [Clean Industrial Deal](#). Het initiatief is bovendien sterk gekoppeld aan de evaluatie van de [governanceverordening](#), de klimaatwet voor 2040, het geactualiseerde kader voor energie-efficiëntie, het komende [actieplan voor elektrificatie en de strategie inzake verwarming en koeling](#) evenals de herzieningsprocessen voor het EU-emissiehandelssysteem en de nationale streefcijfers voor de periode na 2030 in het klimaatbeleidskader van de EU.

Probleem dat met het initiatief wordt aangepakt

Hernieuwbare energiebronnen behoren tot de meest concurrerende bronnen voor elektriciteit en zijn van cruciaal belang als het gaat om energiezekerheid en betaalbaarheid. In 2024 was de sector hernieuwbare energiebronnen in de EU goed voor 1,8 miljoen banen, ten opzichte van 1,2 miljoen in 2015. Het aandeel van duurzame energie in de energiemix van de EU is in 13 jaar tijd verdubbeld en groeit jaarlijks met meer dan 3 %. Toch blijven er uitdagingen, met name in de sector verwarming en koeling en in de vervoersector. Als de groei van duurzame energie op het huidige niveau van 25,2 % blijft (peiljaar 2024), zal het voor 2040 beoogde hoge percentage duurzame energie niet worden gehaald. Ondanks de in de afgelopen jaren gemaakte vorderingen, die voornamelijk op het conto van de elektriciteitssector komen, staan de volgende belangrijke aspecten de toename van het gebruik van hernieuwbare energie in de weg:

- Het elektriciteitssysteem loopt tegen de grenzen aan wat betreft enerzijds het vermogen om uit hernieuwbare bronnen opgewekte energie op te vangen en anderzijds de flexibiliteit van het net.
- De toename van het aantal uren met lage en negatieve prijzen op de elektriciteitsmarkten als gevolg van variabele productie van hernieuwbare energiebronnen die niet kunnen worden in- en uitgeschakeld, zoals wind- en zonne-energie, maakt extra investeringen minder aantrekkelijk.
- Hernieuwbare-energieprojecten stuiten soms op lokaal verzet.
- De elektrificatie van de vraag, waarmee hernieuwbare energie naar extra vraagsectoren wordt geleid, stukt.

- De transitie naar hernieuwbare energiebronnen voor verwarming en koeling gaat gepaard met hoge aanloopkosten of is ondanks de mogelijkheid om kosten te besparen voor consumenten een complexe aangelegenheid.
- Het prijsconcurrentievermogen van bepaalde hernieuwbare brandstoffen die nodig zijn om sectoren te kunnen decarboniseren waar dit zeer moeilijk gaat, belemmeren het gebruik ervan.
- Naarmate de bio-economie in de EU zich verder ontwikkelt, kan biomassa als bron voor bio-energie steeds schaarser worden.
- Innovatieve technologieën voor hernieuwbare energiebronnen en innovatieve toepassingen kunnen sneller worden ingevoerd.
- De planning en vergunningverlening voor hernieuwbare-energieprojecten verloopt nog steeds traag (in afwachting van de volledige uitvoering van de vergunningsregels in de richtlijn hernieuwbare energie, de vaststelling en uitvoering van maatregelen ter versnelling van de uitrol van netwerken, hernieuwbare energiebronnen en opslag in het pakket Europese netten en de vaststelling en uitvoering van de voorgestelde verordening betreffende de versnelling van milieubeoordelingen).

Grondslag van het EU-optreden (rechtsgrondslag en subsidiariteitscontrole)

Rechtsgrondslag

Artikel 194, lid 2, en, indien van toepassing, artikel 192, lid 1, en artikel 114 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie.

Praktische noodzaak van EU-optreden

Om de energiezekerheid en het concurrentievermogen van de Unie te verbeteren via een kostenefficiënte, versnelde ontwikkeling van hernieuwbare energiebronnen in combinatie met maatregelen voor de integratie van energiesystemen en de elektrificatie van eindgebruikers is — om de voordelen van schaalvoordelen en technologische samenwerking in de EU en van de interne energiemarkt ten volle te benutten — een gecoördineerde aanpak nodig. Bovendien is het bereiken van klimaatneutraliteit per definitie een grensoverschrijdende uitdaging die niet louter door nationale actie kan worden opgelost. EU-optreden voorkomt een versnipperde aanpak doordat wordt gekozen voor een gecoördineerde benadering van de transitie van het energiesysteem, gezorgd wordt voor een vermindering van de uitstoot van broeikasgassen en verontreiniging, de biodiversiteit wordt beschermd en de voordelen van de eengemaakte markt worden benut, waardoor investeerders zekerheid krijgen door middel van een EU-breed regelgevingskader.

B. Doelstellingen en beleidsopties

De overkoepelende doelstellingen moeten zijn om het concurrentievermogen en de veerkracht van de EU te versterken door te zorgen voor betrouwbare, betaalbare en koolstofvrije energie van eigen bodem voor de burgers, de industrie en het bedrijfsleven (inclusief het mkb) in de EU, en om eraan bij te dragen dat de EU door middel van hernieuwbare energiebronnen haar doelstelling van 90 % broeikasgasreductie op een kosteneffectieve en milieuvriendelijke manier kan verwezenlijken. In dit verband zouden de strategische doelstellingen van het geactualiseerde kader het volgende omvatten: investeringen in hernieuwbare energie van eigen bodem op een kosteneffectieve manier versnellen; het faciliterend kader voor de integratie van hernieuwbare energiebronnen in de elektriciteitssector versterken; de integratie van energiesystemen verbeteren en de transitie naar elektrificatie in alle vraagsectoren faciliteren; met behoud van economisch concurrentievermogen prikkels bieden voor de invoering van nog niet kostenconcurrerende hernieuwbare brandstoffen en hernieuwbarebrandstoftechnologieën alsmede innovatie stimuleren; het bio-energiekader verbeteren; voorspelbaarheid en zekerheid van het energietransitietraject waarborgen; en het algemene kader en de regelgevings- en administratieve procedures stroomlijnen.

Ook moet het potentieel voor het stroomlijnen van de regels en maatregelen voor de verschillende aandachtsgebieden worden beoordeeld. Binnen dit kader moet, zoals vermeld in het [voortgangsverslag 2025 over de klimaatactie van de EU](#), rekening worden gehouden met de afname van de koolstofverwijderingsput in de EU en moeten opties worden onderzocht om een efficiënter en gericht gebruik van duurzame biomassa voor energie te waarborgen.

Mogelijk beleid omvat onder meer: de nadruk verleggen naar ondersteuning, monitoring en richtsnoeren op EU-niveau; onderscheid maken tussen rijpe, inmiddels kostenconcurrerende technologieën en opkomende technologieën en brandstoffen die meer gerichte prikkels vanuit de regelgeving vereisen; het stroomlijnen en verbeteren van het huidige kader, de door de lidstaten genomen maatregelen en de aan de marktdeelnemers opgelegde verplichtingen.

C. Waarschijnlijke effecten
Waarschijnlijk zal dit initiatief leiden tot positieve economische effecten, versnelling van investeringen in de opwekking en opslag van duurzame energie, bevordering van grensoverschrijdende energiestromen, lagere systeemkosten en een sterkere energiezekerheid. Efficiëntieverhoging van het energiesysteem betekent dat de kosten voor consumenten worden beperkt en ondersteunt daarmee de doelstelling om te zorgen voor betaalbare energie en het concurrentievermogen in het algemeen te vergroten. Wat betreft milieueffecten leidt het vervangen van fossiele brandstoffen door duurzame hernieuwbare energie tot minder uitstoot van broeikasgassen en luchtverontreinigende stoffen, waardoor twee belangrijke oorzaken van biodiversiteitsverlies worden aangepakt. Mogelijke neveneffecten op het milieu zullen in aanmerking worden genomen en waar nodig worden aangepakt door middel van risicobeperkende maatregelen. Op het gebied van maatschappelijke effecten zou dit initiatief een positieve invloed moeten hebben op de betaalbaarheid van energie, de werkgelegenheid en de energiezekerheid.
D. Instrumenten voor betere regelgeving
Effectbeoordeling
Momenteel wordt er een effectbeoordeling uitgevoerd ter ondersteuning van de voorbereiding van het initiatief.
Raadplegingsstrategie
De Commissie zal dit verzoek om input publiceren en een openbare raadpleging houden op het portaal Geef uw mening. Daarnaast is op 18 december 2025 het verzoek om input omtrent de herziening van de verordening inzake de governance van de energie-unie en klimaatactie opengesteld. De raadpleging is bedoeld om feedback te verzamelen over de huidige uitvoering en impact van het regelgevingskader van de EU inzake hernieuwbare energiebronnen en om de noodzaak tot actie en mogelijke oplossingen te onderzoeken. Tevens wordt in het kader van de raadpleging input verzameld in verband met de probleemstelling, mogelijke beleidsopties en de waarschijnlijke gevolgen daarvan, evenals over de ruimte voor maatregelen voor efficiëntieverbetering en vereenvoudiging. Ter aanvulling op dit verzoek om input is de Commissie voornemens om belanghebbenden tijdens een of meerdere evenementen voor belanghebbenden te raadplegen. Een samenvattend feitenverslag wordt na de afsluiting van de openbare raadpleging op de raadplegingspagina gepubliceerd.
Waarom deze raadpleging?
Het doel van deze raadpleging is om bewijsmateriaal, informatie, gegevens en feedback te verzamelen over de manier waarop hernieuwbare energiebronnen in de periode na 2030 kunnen worden bevorderd om te kunnen beoordelen welke aanvullende EU-maatregelen nodig zijn om de doelstellingen voor 2040 en daarna te halen.
Doelgroep
Alle burgers en organisaties worden uitgenodigd een bijdrage te leveren aan dit verzoek om input en deel te nemen aan de openbare raadpleging. De volgende belanghebbenden zijn naar verwachting het meest geïnteresseerd in dit initiatief: overheden, ook regionale en lokale overheden; ontwikkelaars van hernieuwbare-energieprojecten; energieproducenten en brancheorganisaties op het gebied van hernieuwbare energie; exploitanten van transmissie- en distributiesystemen; energie-intensieve industrieën; leveranciers van biomassa, industrieën in de bio-economie; ngo's, waaronder consumentenorganisaties; academische wereld/denktanks; lokale gemeenschappen; en financiële instellingen. Ook nodigen wij onderzoekers en wetenschappelijke verenigingen uit om relevante gepubliceerde en nog niet gepubliceerde onderzoeken, analyses en gegevens in te zenden. We zijn met name geïnteresseerd in reacties waarin de huidige kennis op relevante gebieden wordt samengevat.